

Finna.fi asiakastyössä, syventävä 2022

Uudet hakutoiminnot

Tietueiden rikastukset

Piia Naukkarinen, 9.11.2022

- **Toimijat**
- Paikat
  - Kyppi-linkitys
  - (Aiheen paikka)
- Aiheet
  - (Rikastetut ohjaustermit ja kieliversiot)

Seitsemän veljestä

 Kirja

Kivi, Aleksis ▲, kirjoittaja, 1834-1872 ;

P

Kivi, Aleksis

Lisätiedot

Hae tekijöistä

Hae aiheista

Sulje

NÄYT

Kirjoittaja

Lindell, Gustaf ▾

Kokoelmanm **Lindell, Gustaf**

S

Lisätiedot

Hae tekijöistä

Hae aiheista

Sulje

enne

- **Toimija** = henkilö, yhteisö, suku
- **Yhteisö** voi olla esim. yritys, järjestö, orkesteri tms.
- **Toimijahaku** = haku kohdistuu toimijaindeksiin
- **Toimijaindeksi** = (aineistotietueista) erilliset toimijatietueet haravoituna omaan indeksiinsä
- **Aihehaku** = haku kohdistuu aiheisiin ja asiasanoihin, voi sisältää myös paikkoja ja toimijoita.

- Täysin uusi toiminnallisuus Finna.fi-näkymässä
- Haaste Finna.fin toimijahaussa:
  - kaikki Finnan asiakasorganisaatiot eivät (vielä) kuvaile aineistoja samoilla **toimijatunnisteilla** → ei saada tarkkoja hakutuloksia.
- Toteutus popover-toiminnolla.
  - Hakumahdollisuudet:
    - Hae tekijänä
    - Hae aiheena
    - TULOSSA: Toimijasivu (l. lisätiedot) = Oma sivu niille toimijoille, joilla on tietue toimijaindeksissä.

Pentti Saarikosken haastattelu, aiheita Eino Leino vs. Saarikoski, suomen kieli ja televisio, haastattelijä toimittaja Erkki Ilo Yleisradiosta (1975)

 Haastattelu

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Arkistonmuodostaja: Saarikoski, Pentti ▾

Kuuluu arkistoon: Pentti

Kuuluu sarjaan: ÄÄNITTEET

 Näytä arkiston rakenne

Saarikoski, Pentti

Lisätiedot

Hae tekijöistä

Hae aiheista

Sulje

ÄÄNITTEET (1975)

 Haastattelu

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

- Kokeile itse! Hyödynnä haussasi **popover-toimintoa**:
- Hae Finna.fi:ssä Kansalliskirjaston aineistosta suomalaista kirjailijaa
- Selvitä, onko hänestä kirjoitettu kirjaa.
- Kirjoita chatiin ketä kirjailijaa hait ja onnistuiko haku.
- Mitä haussa tapahtuu?

- Kokeile itse! Hyödynnä haussasi **popover-toimintoa**:
  1. Hae Finna.fi:ssä **Kansalliskirjaston** aineistosta suomalaista kirjailijaa
  2. Selvitä, onko hänestä kirjoitettu kirjaa.
  3. Kirjoita chattiin:
    - a) ketä kirjailijaa hait ja
    - b) löysitkö hänestä kirjoitettua kirjaa.
- Mitä haussa tapahtuu?

- Tunnisteongelmaa pyritään kiertämään tekemällä popoverin haut **Tekijöistä** ja **Aiheista** siten, että mukana haussa on sekä ko. tietueessa oleva tunniste että nimi merkkijonona.
- Esimerkkihakulause klikattessa SKS:n Saarikoski, Pentti “Hae tekijöistä” hakulinkkiä.
- **author:("Saarikoski, Pentti") OR author2_id_str_mv:("ahaa-eac.EAC_102485775")^100000**

- Esimerkkihakulause klikatessa SKS:n Saarikoski, Pentti “Hae tekijöistä” hakulinkkiä.
- **author:("Saarikoski, Pentti") OR author2_id_str_mv:("ahaa-eac.EAC_102485775") ^100000**
- Haut kahdesta eri indeksikentästä
  - **Author** eli Tekijä **OR toimijantunniste**
  - **Painotus** (^100000) tässä haussa on toimijan tunnisteelle, jotta hakutulos olisi (enemmän) käyttäjän odotusten mukainen.

- Erityisesti kirjastot voivat hyödyntää Asterin(I. Melindan) toimijatietueita ja tunnisteita.
  - Nämä ovat myös Kanto-palvelussa saatavilla (Finto)
  - Olemassa olevia voivat hyödyntää kaikki.
- Toiminnallisuus on rakennettu tällä hetkellä seuraaville formaateille MARC21, FORWARD, EAC-CPF (EAD3)

- Aineiston kuvailussa on käytetty **toimijatunnisteita** (vähintään oman aineiston sisällä yhtenäiset).
  - Mieluiten pysyvät tunnisteet.
- **Erilliset toimijatietueet**, jos haluaa **toimijasivun** käyttöön.

Henkilö
Edvin Laine

Tekijänä [69 teoksessa](#)

Näyttelijä, ohjaaja, teatterinjohtaja

Edvin Laine (1905–1989) oli suomalaisen teatterin ja

LISÄÄ ▼

Syntymäaika 13.07.1905

Syntymäpaikka Iisalmi

Kuolinaika 18.11.1989

Kuolinpaikka Helsinki

Palkinnot Jussi-palkinto 1953 parhaasta

- Toimijat
- **Paikat**
  - Kyppi-linkitys
  - (Aiheen paikka)
- **Aiheet**
  - (Rikastetut ohjaustermit ja kieliversiot seuraavassa osiossa)

Aiheet

Muut kartat ▾
Kruununhaka (Helsinki) ▾ (aihe)

Aika

19

Laajuus

200,5 GB

Kruununhaka (Helsinki)

Hae aiheista

Hae kaikista tiedoista

Sulje

Aiheen paikka

Suomi, Loppi; Lopen vanha kirkko; Loppi, Lopen kirkko ▾

Lopen vanha kirkko ▲ (rakennusperintörekisteri, muinaisjäännösrekisteri)

Aiheet

Lopen vanha kirkko

Hae aiheista

Hae kaikista tiedoista

▶ Kohde muinaisjäännösrekisterissä

Tunniste: 1000027057

▶ Kohde rakennusperintörekisterissä

Tunniste: 200578

Sulje

Luokitus

- Tällä hetkellä popover haku tekee muuten tavallisen haun, mutta se on fraasihakuna eli hipsukoissa.
  - Käyttäjällä valittavana
    - Hae aiheista eli haku kohdistuu vain aihekenttiin
    - Tai hae kaikista kentistä eli allfields-haku
- ei suurta muutosta nykyisiin hakumahdollisuuksiin**

Tauko, ohjelma jatkuu klo

Tietueiden rikastus Finnassa

- Tavoite ja tarkoitus:
- **Auttaa käyttäjää löytämään tarvitsemansa aineistot. Rikastamisen lähteenä käytetään pääasiassa Finton ontologioita.**

- Finto
  - KOKO
  - YSO
  - YSO-paikat
- Nominatim
  - Open Street Map

- **finto.fi**
- **nominatim.org**

- **Aiheet ja asiasanat**

- Ohjaustermit
- Kieliversiot eli muunkieliset termit
  - Suomi
  - Ruotsi
  - Englanti
  - Pohjois-saame

- **Paikat**

- Koordinaatit
- Ohjaustermit

- **Ei lisätä** tällä hetkellä:

- Assosiatiiiviset käsitteet
  - Sisältävät myös kuvaillon käsitteen vastakohtia, mitkä aiheuttaisivat huonoja hakutuloksia.
- Yläkäsitteet ja alakäsitteet
  - (Käytetty hakuehdotuksina pilottikokeilussa.)

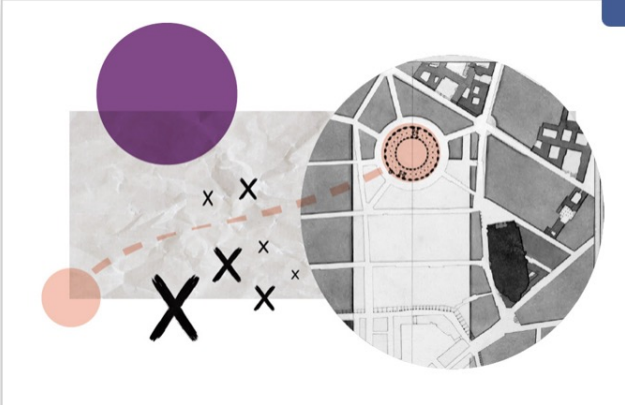
- **YSO-paikat**
  - YSO-URLin perusteella rikastetaan koordinaatit ja ohjaustermit tietueeseen.
    - YSO-paikkojen perusteella tehtävät haut ja rajaukset ovat mahdollisia, kun isot alueet pystytään rajaamaan pois haun piiristä (huonot hakutulokset).
    - Ohjaustermit on toistaiseksi rikastettu vain MARC21-tietueisiin, tulossa muihinkin formaatteihin.
- **Nominatim-palvelu**
  - Osoitetietojen tai esimerkiksi kaupunginosan (ja kaupungin) nimen perusteella haetaan tietueeseen koordinaatit tai polygon-tiedot.
  - Open Street Mapista peräisin oleva data.

- Missä kaikkialla koordinaattitietoa käytetään tällä hetkellä Finna.fissä?

Kustaa Vaasa
Tuntematon taiteilija
1100–2011, Public
Domain, Turun
museokeskus, Martti
Puhakka (valokuvaaja)

- Finna Street -haku hyödyntää koordinaattitietoa haussa.
- Tehtävä:
  - **Kokeile mobiililaitteella Finna Street -toimintoa, millaisia tuloksia saat?**
    - Onnistuu myös tietokoneella, mutta paikannus voi heittää.
  - **Bonus-tehtävä tietokoneella testaaville:** löydätkö henkilökuntavälilehdeltä millä perusteella tietue tuli hakutulokseesi?

HAKU
Finna Street

Hae sijaintisi perusteella historiallisia kuvia siellä missä olet.

Hae kuvia

- Rikastetut tiedot tallentaa indeksissä kenttiin:
  - **topic_alt_txt_mv** (ohjaustermit)
  - **topic_add_txt_mv** (kieliversiot)
  - **geographic_alt_txt_mv** (ohjaustermit)
  - **geographic_add_txt_mv** (kieliversiot)
- Finna.fissä ei ole painotusta tietueen aihe-termien tunnisteisiin.
- Lisäksi **pysyvät tunnisteet** tallennetaan omiin kenttiinsä hakua varten **toimijoista, paikoista ja aiheista**.

- Ohjaustermihaun lisääminen Finna.fin asiasanoihin.
  - Hakutoimintojen poisjättäminen ohjaustermeistä ja/tai kieliversioista Finna.fissä
- Auttaa käyttäjää ymmärtämään hakutuloksia, jos ohjaustermit on lisätty hakuun.
- Etenkin kieliversio-haut aiheuttavat väärää tulkintoja käyttäjätiestien mukaan.

#Finnafi

Ota yhteyttä Finna-palveluihin:
finna-posti@helsinki.fi

Kansalliskirjasto
Kirjastoverkkopalvelut

[Facebook.com/finnapalvelu](https://www.facebook.com/finnapalvelu)

[Twitter.com/finnafi](https://twitter.com/finnafi)

[Instagram.com/finna.fi](https://www.instagram.com/finna.fi)

[finnafi](https://www.youtube.com/finnafi)